

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Небожука Олега Романовича
за темою: «Удосконалення фізичної підготовки курсантів військових коледжів
сержантського складу», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю
017 – Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми

Наявні негативні тенденції порушення кордонів України та створення несприятливих соціально-політичних умов в окремих регіонах визначають прогресивні зміни форм бойового застосування підрозділів та збільшення чисельності військовослужбовців Збройних Сил України. Це створює ряд важливих науково-практичних завдань з реформування навчання та виховання курсантів (майбутніх командирів різної ланки) для забезпечення ефективного функціонування, підвищує актуальність професійного розвитку сержантського і старшинського складу, який повинен стати основою майбутніх Збройних Сил України.

Протягом усього навчання курсантів у військових коледжах сержантського складу Збройних сил України рівень їхньої фізичної підготовленості має неналежні тенденції, оскільки показники наприкінці навчання залишаються практично однаковими в порівнянні з першим роком навчання.

Автором якісно проведено визначення актуальності та виокремлення важливого для галузі фізичної культури і спорту науково-практичного завдання щодо удосконалення змісту фізичної підготовки курсантів військових коледжів сержантського складу з урахуванням категорій військовослужбовців.

Важливо, що дисертаційна робота проведена у зв'язку з науковими програмами, планами, темами. Зокрема в рамках реалізації Зведеного плану наукової і науково-технічної діяльності Головного управління підготовки Збройних Сил України на 2015–2020 рр., за темою науково-дослідної роботи «Теоретико-методичні засади фізичної підготовки у ВВНЗ I–II рівня акредитації», шифр – «Коледж» (номер державної реєстрації 0119u002382).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Обґрунтованість наведених результатів базується на якісних даних теоретичного та емпіричного характеру і використанні теоретичних методів для аналізу засад організації фізичної підготовки військовослужбовців військових коледжів сержантського складу Збройних Сил України та країн-членів Північноатлантичного альянсу; педагогічних методів (спостереження, тестування,

експеримент) для визначення динаміки рівня фізичної підготовленості та функціонального стану курсантів в процесі навчання у військовому коледжі сержантського складу за контрольними вправами, а також перевірки рівня функціонального стану курсантів, експериментальної перевірки ефективності авторської програми фізичної підготовки курсантів військового коледжу з урахуванням категорій військовослужбовців; методів математичної статистики для роботи з емпіричними даними на різних етапах дослідження, обробки даних та оцінювання достовірності отриманих результатів та підтвердження ефективності запропонованої програми фізичної підготовки курсантів військового коледжу з урахуванням категорій військовослужбовців.

Загалом дисертаційна робота виконана на 208 сторінках. Обсяг основного тексту є достатнім та становить понад 7,5 авторського аркуша.

Аналіз дисертаційної роботи вказує, що у вступі чітко обґрунтовано актуальність науково-прикладної проблеми, подано достатньо узгоджений науковий апарат дослідження (сформульовано мету та завдання, об'єкт та предмет роботи). Логічно та системно подано опис використаних у роботі методів дослідження.

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне науково-прикладне завдання щодо удосконалення організації та змісту фізичної підготовки, яке забезпечує ефективний процес підготовки курсантів військових коледжів сержантського складу з урахуванням категорій військовослужбовців.

Перший розділ роботи присвячено теоретичному аналізу та узагальненню літературних джерел з досліджуваної проблеми. Визначено та узагальнено основи підготовки військовослужбовців сержантського складу Збройних сил України та інших держав, визначено особливості організації та проведення форм фізичної підготовки у військових коледжах сержантського складу, а також у військових навчальних закладах країн-членів Північноатлантичного альянсу.

У другому розділі розкрито сутність методів дослідження, обраних для розв'язання поставлених завдань, та обґрунтовано їхню доцільність, подано відомості про контингент досліджуваних, викладено етапи організації дослідження. Дослідження проводилось в декілька етапів у період з 2015 по 2020 рр.

У третьому розділі висвітлено результати констатувального експерименту, а саме досліджено рівень фізичної підготовленості курсантів першого курсу навчання військового коледжу; динаміку загальної та спеціальної фізичної підготовленості курсантів військового коледжу, функціонального стану курсантів військового коледжу різних категорій військовослужбовців.

У четвертому розділі обґрунтовано структуру та зміст програми військового коледжу сержантського складу з урахуванням категорій військовослужбовців. Всього в дослідженні прийняло участь 158 курсантів військового коледжу, віком 17–21 рік. Доведено, що запропонований зміст занять за авторською програмою

дозволяє достовірно покращувати показники загальних фізичних якостей. Разом із тим, показники контрольної групи наприкінці дослідження в порівнянні з початком не мають достовірного покращення результатів виконання вправ.

У процесі експериментальної перевірки встановлено, що авторська програма підвищує рівень фізичної підготовленості та функціонального стану курсантів військового коледжу сержантського складу з урахуванням категорій військовослужбовців.

У завершальному п'ятому розділі дисертаційної роботи увагу зосереджено на доведенні основних результатів дослідження та їх зіставлення з наявними науковими та методичними даними за обраним науковим напрямом.

Підсумком роботи є достатньо якісні за формулюванням висновками, які впливають зі змісту роботи, є логічними та відображають основні завдання дисертаційної роботи та результати їхнього розв'язання.

Виходячи з аналізу змісту основної частини дисертації, можемо дійти висновку, що мета та завдання дисертаційної роботи як кваліфікаційної праці в ході виконання дослідження були здебільшого досягнуті.

Основними положеннями наукової новизни, які становлять положення автора, що виносяться на захист та мають якісне обґрунтування в тексті дисертаційної роботи є те, що уперше обґрунтовано та експериментально перевірено програму фізичної підготовки курсантів військового коледжу сержантського складу, яка забезпечує ефективний навчальний процес курсантів з урахуванням категорій військовослужбовців та підвищує їх рівень фізичної підготовленості. Окрім цього автором удосконалено дані про організацію та проведення різних розділів фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів та інформацію щодо структури та організації фізичної підготовки військовослужбовців збройних сил країн-членів Північноатлантичного альянсу. Набули подальшого розвитку уявлення про загальні та спеціальні фізичні якості курсантів, які необхідно формувати під час занять з фізичної підготовки для підвищення рівня функціонального стану курсантів.

Повнота викладу в наукових публікаціях

За результатами виконання дисертаційної роботи опубліковано 10 наукових праць. Із загального числа три праці розкривають основні наукові результати дисертації (одне в періодичному науковому виданні категорії А, що включене до міжнародної науково метричної бази Web of Science) та сім засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Окрім цього основні результати дослідження отримали обговорення на близько десяти наукових конференціях різного рівня та впроваджені в діяльність різних суб'єктів, відповідальних за реалізацію завдань сфери фізичної культури і

спорту (Військового коледжу сержантського складу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів; Військового коледжу; Військового коледжу сержантського складу Харківського університету повітряних сил імені Івана Кожедуба, м. Харків; Головного управління підготовки Збройних сил України, м. Київ). Матеріали дисертаційного дослідження використовуються при укладенні навчальних програм із фізичної підготовки для військових коледжів сержантського складу та навчальних центрів Збройних Сил України.

Порушень академічної доброчесності не виявлено. Використання текстових запозичень, без відповідного звернення до джерела інформації відсутнє. Посилання у тексті проведено коректно та відповідно до списку використаних джерел. У роботах, виконаних у співавторстві відзначено особистий внесок автора.

Разом із тим у тексті дисертаційної роботи наявні певні дискусійні моменти та зауваження, які суттєво не впливають на значущість отриманих наукових результатів:

При формулюванні першого завдання варто було б доцільно передбачити узагальнення «теоретичних засад організації фізичної підготовки військовослужбовців військових коледжів...»;

При формулюванні четвертого завдання можна було б використати «обґрунтувати» або «розробити та експериментально перевірити», адже вони мають схоже змістове наповнення;

Вважаємо зайвими використаний вступ на початку першого (ст. 22), третього (ст. 65–66) та четвертого (ст. 90–91) розділів, адже вони не несуть самостійного змістового наповнення;

На ст. 41–42, 45, 48, 97 та інші варто було б використати функцію «список» при форматуванні відповідного фрагменту тексту;

Автору варто було б уточнити необхідність групування результатів тестів, що представлені в таблицях третього та четвертого розділів (табл. 3.1, ст. 67; табл. 3.2, ст. 69; табл. 3.5, ст. 74; табл. 4.6, ст. 126 та ін.);

Вказана примітка до табл. 4.1 (ст. 113) не має відображення в змісті таблиці;

Потребує додаткового уточнення така організація тестування, при якій вимірювання проводяться раз на рік на першому, другому роках та двічі на третьому році навчання;

У тексті дисертаційної роботи наявна певна кількість стилістичних та граматичних помилок.

Вказані недоліки не впливають на наукову цінність роботи та не заперечують її наукових результатів.

Загалом дисертаційна робота Небожука Олега Романовича за темою: «Удосконалення фізичної підготовки курсантів військових коледжів сержантського складу», є завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має актуальне теоретичне та практичне значення, задовольняє вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача, зокрема п. 9–12 постанови «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Рецензенти:

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор,
професор кафедри теорії спорту та фізичної культури
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

М.П. Пітин

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри педагогіки та психології
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

А.М. Окопний

25 березня 2021 року

